

**Når sammenhengene er uklare,
variablene mange og
det ikke-tellbare skal telles,
da må det bli rot.**

Oddveig Storstad
Norsk senter for bygdeforskning

Samfunnsvitenskap er ikke naturvitenskap

Man kan ikke gjøre laboratorieforsøk på samfunnet!

Eksperimentelle studier

- ✓ Eksperimentgruppe og kontrollgruppe
- ✓ Kommune eller gruppe av kommuner som iverksetter et tilflyttingstiltak sammenlignes med en kommune eller gruppe av kommuner som ikke gjør det.
- ✓ Problem: De to gruppene bør være klin like på andre faktorer som påvirker flytting.

Har norsk distrikspolitikk virket?

Kan vi bruke Sverige som kvasikontrollgruppe?

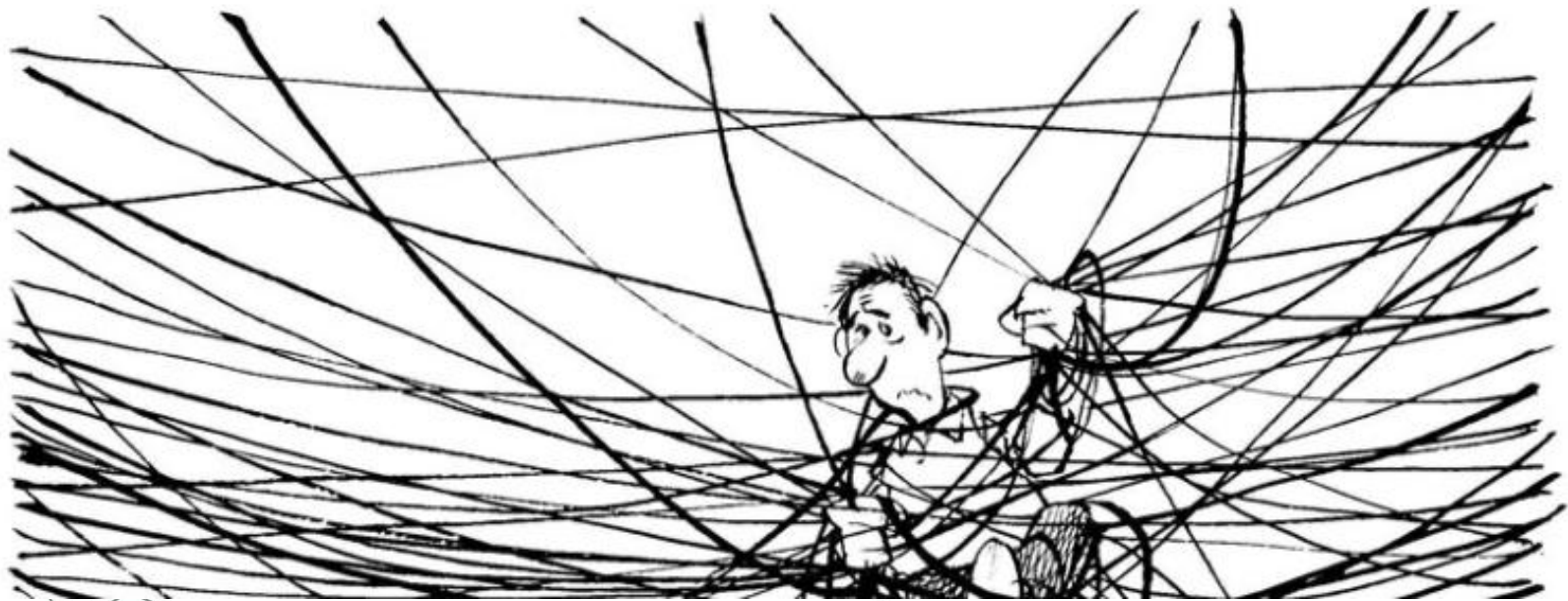

Utviklingen i Norge er den samme som i Sverige – de går bare mye, mye saktere. Hva betyr det?

- ✓ Strukturelle krefter er sterkt sentraliserende og det er denne kraften ulike tilflyttingstiltak søker å motvirke.
- ✓ Det kan derfor bety at selv en nedgang i folketallet ikke behøver å bety at tiltaket er uten effekt!

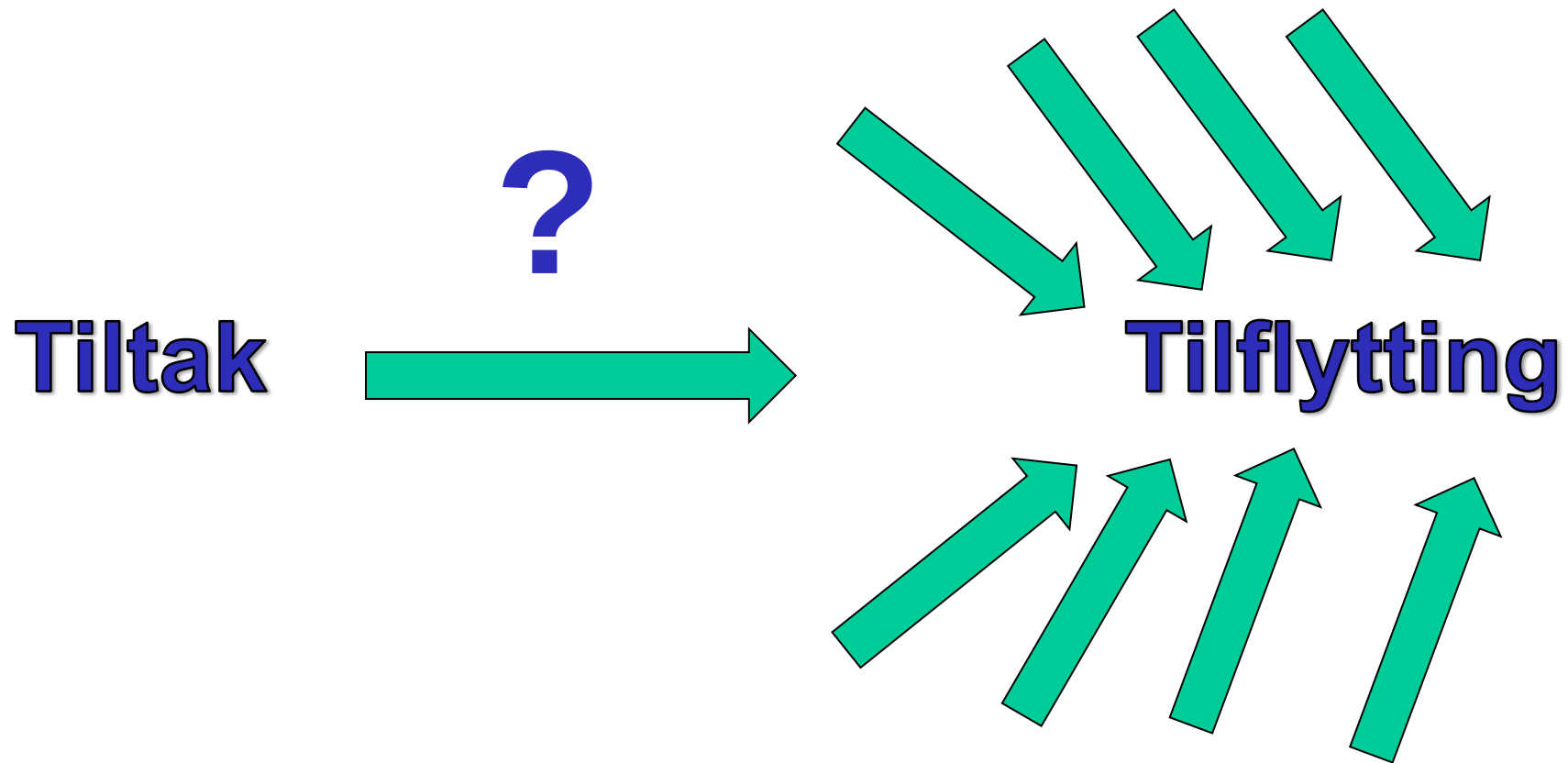

Hvor vi bor avhenger av så mange faktorer – individuelle og strukturelle – og sammenhengene er i tillegg komplekse

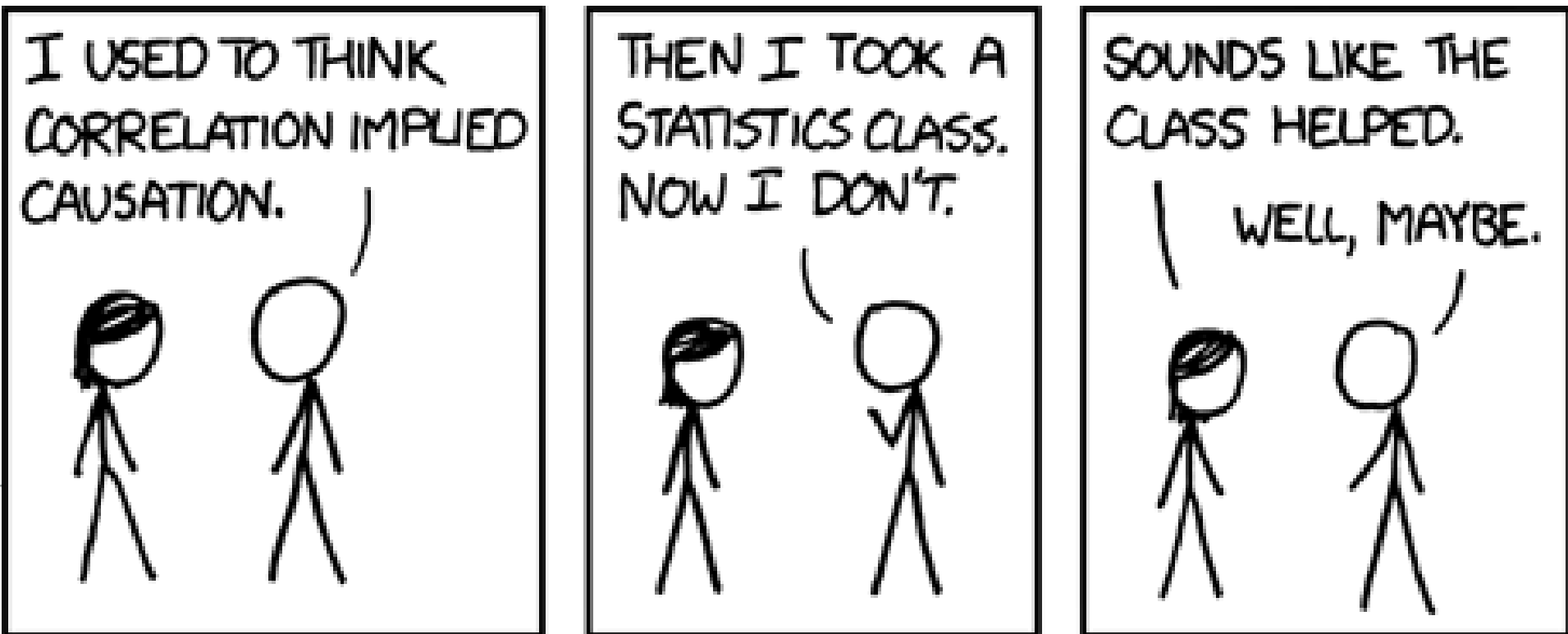

Bygdeforskning

Vi kan ikke isolere påvirkningsfaktorer

Korrelasjon og kausalitet er IKKE det samme!

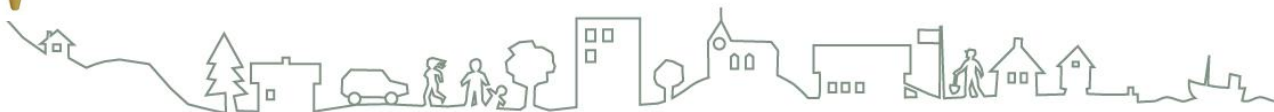

Kausalitet

Kausalitet

Korrelasjon

Et lite eksempel....

Fra intervju med to generasjoner på en veranda på Storås sommeren 2008

Jeg: Hva betyr festivalen for dere?

Datter: Ja, jeg kan jo si nå at jeg kommer fra Storås. Jeg må ikke lenger si at det er en liten plass i Meldal. Nå kan jeg bare si at jeg er fra Storås. Og så sier de "der festivalen er ja".

Jeg: Men betyr det noe utover at du kan si Storås og så vet alle hvor det er?

Datter: Jeg er veldig stolt over hva de har fått til her da. Jeg har jo ikke bidratt. Jeg kommer jo bare og er her på festivalen. Men det betyr noe, selvsagt mest for de som bor her.

Svigersønn: Det er liksom det at du har satt plassen eller kommunen her på kartet i folks bevissthet på en forholdsvis positiv måte.

Datter: Og så har jeg inntrykk av – men det er jo bare sånn sett utenfra – at de som er med og er frivillige og sånn er blitt mer sammensveiset.

Mor: Ja, hele bygda samarbeider jo mye mer nå enn de gjorde før. Få var det jo bare på hver sin plass,...

Datter: Ja

Mor: ...men nå er det mer sammen ellers i året også, men særlig nå på festivalen. Nå er de sammen om mange opplegg.

Datter: Ja og så er jo Storås eneste bygda i kommunen hvor barnetallet øker. Vet jo ikke om det er på grunn av festivalen, men..

Mor: Nei, det trenger det jo ikke å være da.

Datter: Nei, men det går jo ned i de andre bygdene.

Mor: Ja, ja, men

Datter: Ja, nei, jeg vet ikke jeg.

Festivalen er jo bare ei uke på sommeren, men jeg synes at for meg så har Storås fått en kjempestor oppsving.

Mor: Ja, da det har det.

Datter: Jeg synes det har blitt mye mer sånn positivt blant folk da.

Mor: Ja...

Datter: Det er ikke bare sånn alt legges ned og..

Mor: Nei da...

Datter: Ja at det blir mindre og mindre industri, men at det liksom er noe som startes også

Datter: Det er jo artigere å komme fra en plass der de får til noe enn fra en plass der alt legges ned. Det må jo være artigere for dem som bor her også, og for dem som velger å flytte tilbake. Selv om det bare er ei uke om sommeren så er det i alle fall noe som skjer.

Storås har gått fra å ikke være
noe til å bli noe.

Sats heller på stedsutvikling enn næringsutvikling

- ✓ Festivaler og andre større kulturarrangementer representerer et "academy of hope" i en konstant jakt på økonomisk utvikling.
- ✓ **Fordekker håpet om økonomiske ringvirkninger de virkelige effektene kultur har lokalt?**
- ✓ Arrangerer gjerne festivaler, men ikke bli skuffet hvis det ikke gir nye lokale arbeidsplasser. Det finnes mange andre gode grunner til å satse på kultur og kulturarrangementer.

Vil Snøballfestivalen redde Vardø?

(eller skal man være godt fornøyd hvis folk har det gøy med å arrangere festival?)

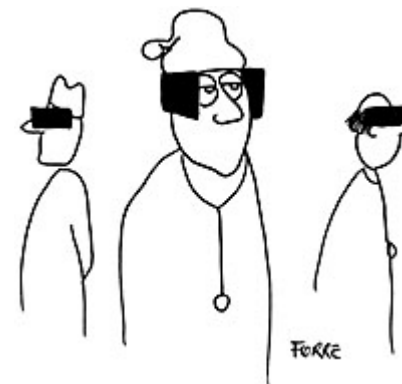
Råd:

- ✓ Hvis arbeidsplasser er det primære målet så finn på noe annet enn å arrangere en festival.

Hvor etterlater dette oss?

- ✓ Er det ikke på høy tid å ta lærdom av det lærebøkene i forskningsmetode alltid har fortalt oss?
- ✓ Hva skal vi (dere?) med alle disse høyst usikre estimatene på mulige effekter?
- ✓ Individualliserer vi distriktspolitikken?
- ✓ Er det slik at jakten på de tellbare effektene gjør at vi glemmer alle andre mulige effekter ulike lokalsamfunnstiltak har?

Hvilken kunnskap trenger vi?

Utredningsoppdrag er et supplement til forskning, men kan aldri erstatte forskning. Distriktsrelaterte tema marginaliseres i forskningen – behov for en revitalisering!

Programmet Demokrati, styring og regionalitet (DEMOSREG) skal stimulere til økt kunnskap om lokale og regionale konsekvenser av nasjonale og internasjonale utviklingstrekk i forhold til samfunnsdeltakelse, bosetting, tjenestetilgjengelighet, næringsutvikling og identitet. Programmet startet i 2005 og avsluttes i 2014.

✓ <http://www.firda.no/nyhende/article6870783.ece>

